

Bạch Thế Tôn! Thế nào là Đại Bồ-tát tu xả vô minh, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử, sầu, than, khổ, ưu, não, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa?

Phật dạy:

- Nay Thiện Hiện! Đại Bồ-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu xa, nếu nghĩ có vô minh, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu nghĩ có hành cho đến lão tử, sầu, than, khổ, ưu, não, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì sao? Nay Thiện Hiện! Vì chẳng phải có tướng có thể tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì vậy, nay Thiện Hiện! Nếu Đại Bồ-tát tu xả vô minh, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả hành cho đến lão tử, sầu, than, khổ, ưu, não, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Bạch Thế Tôn! Thế nào là Đại Bồ-tát tu xả A-dụ-ha, Niết-dụ-ha, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả quán bất tịnh, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa?

Phật dạy: Nay Thiện Hiện! Đại Bồ-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu xa, nếu nghĩ có A-dụ-ha, Niết-dụ-ha, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu nghĩ có quán bất tịnh, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì sao? Nay Thiện Hiện! Vì chẳng phải có tướng có thể tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì vậy, nay Thiện Hiện! Nếu Đại Bồ-tát tu xả A-dụ-ha, Niết-dụ-ha, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả quán bất tịnh, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Bạch Thế Tôn! Thế nào là Đại Bồ-tát tu xả sơ thiên, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả đệ nhị, đệ tam, đệ tứ thiên, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa?

Phật dạy: Nay Thiện Hiện! Đại Bồ-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu xa, nếu nghĩ có sơ thiên, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu nghĩ có đệ nhị, đệ tam, đệ tứ thiên, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì sao? Nay Thiện Hiện! Vì chẳng phải có tướng có thể tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì vậy, nay Thiện Hiện! Nếu Đại Bồ-tát tu xả sơ thiên, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả đệ nhị, đệ tam, đệ tứ thiên, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Bạch Thế Tôn! Thế nào là Đại Bồ-tát tu xả từ vô lượng, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả bi, hỷ, xả vô lượng, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa?

Phật dạy: Này Thiện Hiện! Đại Bồ-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu xa, nếu nghĩ có từ vô lượng, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu nghĩ có bi, hỷ, xả vô lượng, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì sao? Này Thiện Hiện! Vì chẳng phải có tướng có thể tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì vậy, này Thiện Hiện! Nếu Đại Bồ-tát tu xả từ vô lượng, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả bi, hỷ, xả vô lượng, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Bạch Thế Tôn! Thế nào là Đại Bồ-tát tu xả định Không vô biên xứ, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả định Thức vô biên xứ, Vô sở hữu xứ, Phi tướng phi phi tướng xứ, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa?

Phật dạy: Này Thiện Hiện! Đại Bồ-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu xa, nếu nghĩ có định Không vô biên xứ, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu nghĩ có định Thức vô biên xứ, Vô sở hữu xứ, Phi tướng phi phi tướng xứ, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì sao? Này Thiện Hiện! Vì chẳng phải có tướng có thể tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì vậy, này Thiện Hiện! Nếu Đại Bồ-tát tu xả định Không vô biên xứ, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả định Thức vô biên xứ, Vô sở hữu xứ, Phi tướng phi phi tướng xứ, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Bạch Thế Tôn! Thế nào là Đại Bồ-tát tu xả tùy niệm Phật, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả tùy niệm Pháp, tùy niệm Tăng, tùy niệm giới, tùy niệm xả, tùy niệm thiên, tùy niệm có phương tiện, tùy niệm không phương tiện, tùy niệm tịch tịnh, tùy niệm hơi thở ngưng lại, vào, ra, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa?

Phật dạy: Này Thiện Hiện! Đại Bồ-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu xa, nếu nghĩ có sự tùy niệm Phật, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu nghĩ có sự tùy niệm Pháp cho đến tùy niệm hơi thở ngưng lại, vào, ra, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì sao? Này Thiện Hiện! Vì chẳng phải có tướng có thể tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì vậy, này Thiện Hiện! Nếu Đại Bồ-tát tu xả tùy niệm Phật, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả tùy niệm Pháp cho đến tùy niệm hơi thở ngưng lại, vào, ra, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Bạch Thế Tôn! Thế nào là Đại Bồ-tát tu xả tướng vô thường, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả tướng vô thường khổ, tướng vô ngã khổ, tướng bất tịnh, tướng chán ăn, tướng tất cả thế gian chẳng đáng ưa thích, tướng chết, tướng đoạn, tướng ly, tướng diệt, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa?

Phật dạy: Này Thiện Hiện! Đại Bồ-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu xa, nếu nghĩ có tướng vô thường, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu nghĩ có tướng khổ vô thường cho đến tướng diệt, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì sao? Này Thiện Hiện! Vì chẳng phải có tướng có thể tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì vậy, này Thiện Hiện! Nếu Đại Bồ-tát tu xả tướng vô thường, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả tướng khổ vô thường cho đến tướng diệt, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Bạch Thế Tôn! Thế nào là Đại Bồ-tát tu xả tướng ngã, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả tướng hữu tình, tướng dòng sinh mạnh, tướng khả năng sanh khởi, tướng khả năng dưỡng dục, tướng sự trưởng thành, tướng chủ thể luân hồi, tướng ý sanh, tướng nho đồng, tướng khả năng làm việc, tướng khả năng thọ quả báo, tướng khả năng khiến người thọ quả báo, tướng cái biết, tướng khả năng khiến người biết, tướng cái thấy, tướng khả năng khiến người thấy, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa?

Phật dạy:

- Này Thiện Hiện! Đại Bồ-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu xa, nếu nghĩ có tướng ngã, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu nghĩ có tướng hữu tình cho đến tướng khả năng khiến người thấy, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì sao? Này Thiện Hiện! Vì chẳng phải có tướng có thể tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì vậy, này Thiện Hiện! Nếu Đại Bồ-tát tu xả tướng ngã, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả tướng hữu tình cho đến tướng khiến người thấy, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Bạch Thế Tôn! Thế nào là Đại Bồ-tát tu xả tướng thường, chẳng phải thường, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả tướng lạc, chẳng phải lạc, tướng ngã, chẳng phải ngã, tướng tịnh, chẳng phải tịnh, tướng viễn ly, chẳng phải viễn ly, tướng tịch tịnh, chẳng phải tịch tịnh, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa?

Phật dạy:

- Nay Thiện Hiện! Đại Bồ-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu xa, nếu nghĩ có tướng thường, chẳng phải thường, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu nghĩ có tướng lạc, chẳng phải lạc cho đến tướng tịch tịnh, chẳng phải tịch tịnh, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì sao? Nay Thiện Hiện! Vì chẳng phải có tướng có thể tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì vậy, nay Thiện Hiện! Nếu Đại Bồ-tát tu xả tướng thường, chẳng phải thường, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả tướng lạc, chẳng phải lạc cho đến tướng tịch tịnh, chẳng phải tịch tịnh, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

- Bạch Thế Tôn! Thế nào là Đại Bồ-tát tu xả bốn niệm trụ, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy chi đẳng giác, tám chi thánh đạo, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa?

Phật dạy:

- Nay Thiện Hiện! Đại Bồ-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu xa, nếu nghĩ có bốn niệm trụ, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu nghĩ có bốn chánh đoạn cho đến tám chi thánh đạo, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì sao? Nay Thiện Hiện! Vì chẳng phải có tướng có thể tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì vậy, nay Thiện Hiện! Nếu Đại Bồ-tát tu xả bốn niệm trụ, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả bốn chánh đoạn cho đến tám chi thánh đạo, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

- Bạch Thế Tôn! Thế nào là Đại Bồ-tát tu xả pháp môn giải thoát không, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả pháp môn giải thoát vô tướng, vô nguyện, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa?

Phật dạy:

- Nay Thiện Hiện! Đại Bồ-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu xa, nếu nghĩ có pháp môn giải thoát không, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu nghĩ có pháp môn giải thoát vô tướng, vô nguyện, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì sao? Nay Thiện Hiện! Vì chẳng phải có tướng có thể tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì vậy, nay Thiện Hiện! Nếu Đại Bồ-tát tu xả pháp môn giải thoát không, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả pháp môn giải thoát vô tướng, vô nguyện, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

- Bạch Thế Tôn! Thế nào là Đại Bồ-tát tu xả tám giải thoát, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả tám thắng xứ, chín định thứ đệ, mười biến xứ, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa?

Phật dạy:

- Nay Thiện Hiện! Đại Bồ-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu xa, nếu nghĩ có tám giải thoát, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu nghĩ có tám thắng xứ, chín định thứ đệ, mười biến xứ, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì sao? Nay Thiện Hiện! Vì chẳng phải có tướng có thể tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì vậy, nay Thiện Hiện! Nếu Đại Bồ-tát tu xả tám giải thoát, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả tám thắng xứ, chín định thứ đệ, mười biến xứ, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Bạch Thế Tôn! Thế nào là Đại Bồ-tát tu xả Tam-ma-địa có tầm có từ, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả Tam-ma-địa không tầm chỉ có từ, Tam-ma-địa không tầm không từ, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa?

Phật dạy:

- Nay Thiện Hiện! Đại Bồ-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu xa, nếu nghĩ có Tam-ma-địa có tầm có từ, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu nghĩ có Tam-ma-địa không tầm chỉ có từ, Tam-ma-địa không tầm không từ, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì sao? Nay Thiện Hiện! Vì chẳng phải có tướng có thể tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì vậy, nay Thiện Hiện! Nếu Đại Bồ-tát tu xả Tam-ma-địa có tầm có từ, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả Tam-ma-địa không tầm chỉ có từ, Tam-ma-địa không tầm không từ, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

- Bạch Thế Tôn! Thế nào là Đại Bồ-tát tu xả Thánh đế khổ, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả Thánh đế tập, diệt, đạo, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa?

Phật dạy:

- Nay Thiện Hiện! Đại Bồ-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu xa, nếu nghĩ có Thánh đế khổ, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu nghĩ có Thánh đế tập, diệt, đạo, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì sao? Nay Thiện Hiện! Vì chẳng phải có tướng có thể tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì vậy, nay Thiện Hiện! Nếu Đại Bồ-tát tu xả Thánh đế khổ, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả Thánh đế tập, diệt, đạo, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

- Bạch Thế Tôn! Thế nào là Đại Bồ-tát tu xả khổ trí, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả tập trí, diệt trí, đạo trí, tận trí, vô sanh trí, pháp trí, loại trí, thế tục trí, Tha tâm trí, như thật trí, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa?

Phật dạy:

- Nay Thiện Hiện! Đại Bồ-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu xa, nếu nghĩ có khổ trí, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu nghĩ có tập trí cho đến như thật trí, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì sao? Nay Thiện Hiện! Vì chẳng phải có tướng có thể tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì vậy, nay Thiện Hiện! Nếu Đại Bồ-tát tu xả khổ trí, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả tập trí cho đến như thật trí, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

- Bạch Thế Tôn! Thế nào là Đại Bồ-tát tu xả bố thí Ba-la-mật-đa, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả tịnh giới, an nhẫn, tinh tấn, tịnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa?

Phật dạy:

- Nay Thiện Hiện! Đại Bồ-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu xa, nếu nghĩ có bố thí Ba-la-mật-đa, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu nghĩ có tịnh giới cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì sao? Nay Thiện Hiện! Vì chẳng phải có tướng có thể tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì vậy, nay Thiện Hiện! Nếu Đại Bồ-tát tu xả bố thí Ba-la-mật-đa, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả tịnh giới cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

- Bạch Thế Tôn! Thế nào là Đại Bồ-tát tu xả pháp không nội, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả pháp không ngoại, pháp không nội ngoại, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thẳng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tán mạn, pháp không không đối khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa?

Phật dạy:

- Nay Thiện Hiện! Đại Bồ-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu xa, nếu nghĩ có pháp không nội, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu nghĩ có pháp không ngoại cho đến pháp không

không tánh tự tánh, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì sao? Nay Thiện Hiện! Vì chẳng phải có tướng có thể tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì vậy, nay Thiện Hiện! Nếu Đại Bồ-tát tu xả pháp không nội, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả pháp không ngoại cho đến pháp không không tánh tự tánh, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

- Bạch Thế Tôn! Thế nào là Đại Bồ-tát tu xả bậc Cực hỷ, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả bậc Ly cấu, bậc Phát quang, bậc Diệm tuệ, bậc Cực nan thắng, bậc Hiện tiền, bậc Viễn hành, bậc Bất động, bậc Thiện tuệ, bậc Pháp vân, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa?

Phật dạy:

- Nay Thiện Hiện! Đại Bồ-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu xa, nếu nghĩ có bậc Cực hỷ, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu nghĩ có bậc Ly cấu cho đến bậc Pháp vân, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì sao? Nay Thiện Hiện! Vì chẳng phải có tướng có thể tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì vậy, nay Thiện Hiện! Nếu Đại Bồ-tát tu xả bậc Cực hỷ, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả bậc Ly cấu cho đến bậc Pháp vân, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

- Bạch Thế Tôn! Thế nào là Đại Bồ-tát tu xả năm loại mắt, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả sáu phép thần thông, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa?

Phật dạy:

- Nay Thiện Hiện! Đại Bồ-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu xa, nếu nghĩ có năm loại mắt, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu nghĩ có sáu phép thần thông, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì sao? Nay Thiện Hiện! Vì chẳng phải có tướng có thể tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì vậy, nay Thiện Hiện! Nếu Đại Bồ-tát tu xả năm loại mắt, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả sáu phép thần thông, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

- Bạch Thế Tôn! Thế nào là Đại Bồ-tát tu xả mười lực Phật, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, mười tám pháp Phật bất cộng, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa?

Phật dạy:

- Nay Thiện Hiện! Đại Bồ-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu xa, nếu nghĩ có mười lực Phật, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-

nhã Ba-la-mật-đa. Nếu nghĩ có bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, mười tám pháp Phật bất cộng, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì sao? Nay Thiện Hiện! Vì chẳng phải có tướng có thể tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì vậy, nay Thiện Hiện! Nếu Đại Bồ-tát tu xả mười lực Phật, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, mười tám pháp Phật bất cộng, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

- Bạch Thế Tôn! Thế nào là Đại Bồ-tát tu xả đại từ, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả đại bi, đại hỷ, đại xả, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa?

Phật dạy:

- Nay Thiện Hiện! Đại Bồ-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu xa, nếu nghĩ có đại từ, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu nghĩ có đại bi, đại hỷ, đại xả, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì sao? Nay Thiện Hiện! Vì chẳng phải có tướng có thể tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì vậy, nay Thiện Hiện! Nếu Đại Bồ-tát tu xả đại từ, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả đại bi, đại hỷ, đại xả, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

- Bạch Thế Tôn! Thế nào là Đại Bồ-tát tu xả pháp không quên mất, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả tánh luôn luôn xả, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa?

Phật dạy:

- Nay Thiện Hiện! Đại Bồ-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu xa, nếu nghĩ có pháp không quên mất, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu nghĩ có tánh luôn luôn xả, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì sao? Nay Thiện Hiện! Vì chẳng phải có tướng có thể tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì vậy, nay Thiện Hiện! Nếu Đại Bồ-tát tu xả pháp không quên mất, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả tánh luôn luôn xả, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

- Bạch Thế Tôn! Thế nào là Đại Bồ-tát tu xả tất cả pháp môn Tam-ma-địa, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả tất cả pháp môn Đà-la-ni, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa?

Phật dạy:

- Nay Thiện Hiện! Đại Bồ-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu xa, nếu nghĩ có tất cả pháp môn Tam-ma-địa, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu nghĩ có tất cả pháp môn Đà-la-ni, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì sao? Nay Thiện Hiện! Vì chẳng phải có tướng có thể tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì vậy,

này Thiện Hiện! Nếu Đại Bồ-tát tu xả tất cả pháp môn Tam-ma-địa, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả tất cả pháp môn Đà-la-ni, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

- Bạch Thế Tôn! Thế nào là Đại Bồ-tát tu xả trí nhất thiết, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa?

Phật dạy:

- Nay Thiện Hiện! Đại Bồ-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu xa, nếu nghĩ có trí nhất thiết, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu nghĩ có trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì sao? Nay Thiện Hiện! Vì chẳng phải có tướng có thể tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì vậy, nay Thiện Hiện! Nếu Đại Bồ-tát tu xả trí nhất thiết, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Bạch Thế Tôn! Thế nào là Đại Bồ-tát tu xả quả Dự lưu, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, quả vị Độc giác, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa?

Phật dạy: Nay Thiện Hiện! Đại Bồ-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu xa, nếu nghĩ có quả Dự lưu, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu nghĩ có quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, quả vị Độc giác, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì sao? Nay Thiện Hiện! Vì chẳng phải có tướng có thể tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì vậy, nay Thiện Hiện! Nếu Đại Bồ-tát tu xả quả Dự lưu, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, quả vị Độc giác, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

- Bạch Thế Tôn! Thế nào là Đại Bồ-tát tu xả tất cả hạnh Đại Bồ-tát, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả quả vị giác ngộ cao tột của chư Phật, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa?

Phật dạy:

- Nay Thiện Hiện! Đại Bồ-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu xa, nếu nghĩ có tất cả hạnh Đại Bồ-tát, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu nghĩ có quả vị giác ngộ cao tột của chư Phật, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì sao? Nay Thiện Hiện! Vì chẳng phải có tướng có thể tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì vậy, nay Thiện Hiện! Nếu Đại Bồ-tát tu xả tất cả hạnh Đại Bồ-tát, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả quả vị giác ngộ cao tột của chư Phật, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

- Bạch Thế Tôn! Thế nào là Đại Bồ-tát tu xả trí nhất thiết trí, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả sự đoạn trừ vĩnh viễn tất cả tập khí phiền não tương tục, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa?

Phật dạy:

- Nay Thiện Hiện! Đại Bồ-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu xa, nếu nghĩ có trí nhất thiết trí, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu nghĩ có tất cả tập khí phiền não tương tục và nghĩ có sự vĩnh viễn đoạn trừ tất cả tập khí phiền não tương tục, có xả sự tu này thì chẳng phải tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì sao? Nay Thiện Hiện! Vì chẳng phải có tướng có thể tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì vậy, nay Thiện Hiện! Nếu Đại Bồ-tát tu xả trí nhất thiết trí, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả sự đoạn trừ vĩnh viễn tất cả tập khí phiền não tương tục, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

- Bạch Thế Tôn! Thế nào là Đại Bồ-tát tu xả cảnh giới hữu vi, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả cảnh giới vô vi, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa?

Phật dạy:

- Nay Thiện Hiện! Đại Bồ-tát khi hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa sâu xa, nếu nghĩ có cảnh giới hữu vi, có xả sự tu này thì chẳng phải là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Nếu nghĩ có cảnh giới vô vi, có xả sự tu này thì chẳng phải là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì sao? Nay Thiện Hiện! Vì chẳng phải có tướng có thể tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì vậy, nay Thiện Hiện! Nếu Đại Bồ-tát tu xả cảnh giới hữu vi, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa; tu xả cảnh giới vô vi, cũng xả sự tu này là tu Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Lại nữa, Thiện Hiện! Kẻ trụ vào hữu tướng, nhất định chẳng có thể tu bố thí, tịnh giới, an nhẫn, tinh tấn, tịnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì sao? Nay Thiện Hiện! Vì kẻ trụ vào hữu tướng nếu tu bố thí cho đến Bát-nhã, chắc chắn sẽ chấp có ngã và ngã sở; do sự chấp này mà trước vào nhị biên; vì trước vào nhị biên nên chẳng giải thoát sanh tử, không đạo, không Niết-bàn thì làm thế nào có thể như thật tu bố thí cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa!

Nay Thiện Hiện! Kẻ trụ vào hữu tướng, nhất định chẳng có thể tu bốn niệm trụ, bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy chi đẳng giác, tám chi thánh đạo. Vì sao? Nay Thiện Hiện! Vì kẻ trụ vào hữu tướng nếu tu bốn niệm trụ cho đến tám chi thánh đạo, chắc chắn sẽ chấp có ngã và ngã sở; do sự chấp này mà trước vào nhị biên; vì trước vào nhị biên nên chẳng giải thoát sanh tử, không đạo, không Niết-bàn

thì làm thế nào có thể như thật tu bốn niệm trụ cho đến tám chi thánh đạo!

Này Thiện Hiện! Kẻ trụ vào hữu tướng, nhất định chẳng có thể an trụ pháp không nội, pháp không ngoại, pháp không nội ngoại, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đôi khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh. Vì sao? Này Thiện Hiện! Vì kẻ trụ vào hữu tướng nếu an trụ pháp không nội cho đến pháp không không tánh tự tánh, chắc chắn sẽ chấp có ngã và ngã sở; do sự chấp này mà trước vào nhị biên; vì trước vào nhị biên nên chẳng giải thoát sanh tử, không đạo, không Niết-bàn thì làm thế nào có thể như thật an trụ pháp không nội cho đến pháp không không tánh tự tánh!

Này Thiện Hiện! Kẻ trụ vào hữu tướng, nhất định chẳng có thể an trụ chơn như, pháp giới, pháp tánh, tánh chẳng hư vọng, tánh chẳng đôi khác, tánh bình đẳng, tánh ly sanh, pháp định, pháp trụ, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới bất tư nghì. Vì sao? Này Thiện Hiện! Vì kẻ trụ vào hữu tướng nếu an trụ chơn như cho đến cảnh giới bất tư nghì, chắc chắn sẽ chấp có ngã và ngã sở; do sự chấp này mà trước vào nhị biên; vì trước vào nhị biên nên chẳng giải thoát sanh tử, không đạo, không Niết-bàn thì làm thế nào có thể như thật an trụ chơn như cho đến cảnh giới bất tư nghì!

Này Thiện Hiện! Kẻ trụ vào hữu tướng, nhất định chẳng có thể tu Thánh đế khổ, Thánh đế tập, diệt, đạo. Vì sao? Này Thiện Hiện! Vì kẻ trụ vào hữu tướng, chắc chắn sẽ chấp có ngã và ngã sở; do sự chấp này mà trước vào nhị biên; vì trước vào nhị biên nên chẳng giải thoát sanh tử, không đạo, không Niết-bàn thì làm thế nào có thể như thật an trụ Thánh đế khổ, Thánh đế tập, diệt, đạo!

Này Thiện Hiện! Kẻ trụ vào hữu tướng, nhất định chẳng có thể tu pháp môn giải thoát không, pháp môn giải thoát vô tướng, vô nguyện. Vì sao? Này Thiện Hiện! Vì kẻ trụ vào hữu tướng, chắc chắn sẽ chấp có ngã và ngã sở; do sự chấp này mà trước vào nhị biên; vì trước vào nhị biên nên chẳng giải thoát sanh tử, không đạo, không Niết-bàn thì làm thế nào có thể như thật tu pháp môn giải thoát không, pháp môn giải thoát vô tướng, vô nguyện!

Này Thiện Hiện! Kẻ trụ vào hữu tướng, nhất định chẳng có thể tu thù thắng bốn tịnh lự, bốn vô lượng, bốn định vô sắc. Vì sao? Này

Thiện Hiện! Vì kẻ trụ vào hữu tướng, chắc chắn sẽ chấp có ngã và ngã sở; do sự chấp này mà trước vào nhị biên; vì trước vào nhị biên nên chẳng giải thoát sanh tử, không đạo, không Niết-bàn thì làm thế nào có thể như thật tu thù thắng bốn tịnh lự, bốn vô lượng, bốn định vô sắc!

Này Thiện Hiện! Kẻ trụ vào hữu tướng, nhất định chẳng có thể tu tám giải thoát, tám thắng xứ, chín định thứ đệ, mười biến xứ. Vì sao? Này Thiện Hiện! Vì kẻ trụ vào hữu tướng, chắc chắn sẽ chấp có ngã và ngã sở; do sự chấp này mà trước vào nhị biên; vì trước vào nhị biên nên chẳng giải thoát sanh tử, không đạo, không Niết-bàn thì làm thế nào có thể như thật tu tám giải thoát, tám thắng xứ, chín định thứ đệ, mười biến xứ!

Này Thiện Hiện! Kẻ trụ vào hữu tướng, nhất định chẳng có thể tu tất cả pháp môn Tam-ma-địa, tất cả pháp môn Đà-la-ni. Vì sao? Này Thiện Hiện! Vì kẻ trụ vào hữu tướng, chắc chắn sẽ chấp có ngã và ngã sở; do sự chấp này mà trước vào nhị biên; vì trước vào nhị biên nên chẳng giải thoát sanh tử, không đạo, không Niết-bàn thì làm thế nào có thể như thật tu tất cả pháp môn Tam-ma-địa, tất cả pháp môn Đà-la-ni!

Này Thiện Hiện! Kẻ trụ vào hữu tướng, nhất định chẳng có thể tu bậc Cực hỷ, bậc Ly cấu, bậc Phát quang, bậc Diệm tuệ, bậc Cực nan thắng, bậc Hiện tiền, bậc Viễn hành, bậc Bất động, bậc Thiện tuệ, bậc Pháp vân. Vì sao? Này Thiện Hiện! Vì kẻ trụ vào hữu tướng, chắc chắn sẽ chấp có ngã và ngã sở; do sự chấp này mà trước vào nhị biên; vì trước vào nhị biên nên chẳng giải thoát sanh tử, không đạo, không Niết-bàn thì làm thế nào có thể như thật tu bậc Cực hỷ cho đến bậc Pháp vân!

Này Thiện Hiện! Kẻ trụ vào hữu tướng, nhất định chẳng có thể tu năm loại mắt, sáu phép thần thông. Vì sao? Này Thiện Hiện! Vì kẻ trụ vào hữu tướng, chắc chắn sẽ chấp có ngã và ngã sở; do sự chấp này mà trước vào nhị biên; vì trước vào nhị biên nên chẳng giải thoát sanh tử, không đạo, không Niết-bàn thì làm thế nào có thể như thật tu năm loại mắt, sáu phép thần thông!

Này Thiện Hiện! Kẻ trụ vào hữu tướng, nhất định chẳng có thể tu mười lực Phật, bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, mười tám pháp Phật bất cộng. Vì sao? Này Thiện Hiện! Vì kẻ trụ vào hữu tướng, chắc chắn sẽ chấp có ngã và ngã sở; do sự chấp này mà trước vào nhị biên; vì trước vào nhị biên nên chẳng giải thoát sanh tử, không đạo, không Niết-bàn thì làm thế nào có thể như thật tu mười lực Phật, bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, mười tám pháp Phật bất cộng!

Này Thiện Hiện! Kẻ trụ vào hữu tướng, nhất định chẳng có thể tu đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả. Vì sao? Này Thiện Hiện! Vì kẻ trụ vào hữu tướng, chắc chắn sẽ chấp có ngã và ngã sở; do sự chấp này mà trước vào nhị biên; vì trước vào nhị biên nên chẳng giải thoát sanh tử, không đạo, không Niết-bàn thì làm thế nào có thể như thật tu đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả!

Này Thiện Hiện! Kẻ trụ vào hữu tướng, nhất định chẳng có thể tu pháp không quên mất, tánh luôn luôn xả. Vì sao? Này Thiện Hiện! Vì kẻ trụ vào hữu tướng, chắc chắn sẽ chấp có ngã và ngã sở; do sự chấp này mà trước vào nhị biên; vì trước vào nhị biên nên chẳng giải thoát sanh tử, không đạo, không Niết-bàn thì làm thế nào có thể như thật tu pháp không quên mất, tánh luôn luôn xả!

Này Thiện Hiện! Kẻ trụ vào hữu tướng, nhất định chẳng có thể tu trí nhất thiết, trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng. Vì sao? Này Thiện Hiện! Vì kẻ trụ vào hữu tướng, chắc chắn sẽ chấp có ngã và ngã sở; do sự chấp này mà trước vào nhị biên; vì trước vào nhị biên nên chẳng giải thoát sanh tử, không đạo, không Niết-bàn thì làm thế nào có thể như thật tu trí nhất thiết, trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng!

Bây giờ, cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

- Bạch Thế Tôn! Cái gì là hữu, cái gì chẳng phải là hữu?

Phật dạy:

- Này Thiện Hiện! Nhị là hữu, bất nhị chẳng phải hữu.

- Bạch Thế Tôn! Thế nào là nhị, thế nào là bất nhị?

- Này Thiện Hiện! Tướng sắc là nhị, tướng sắc không là bất nhị; tướng thọ, tướng hành, thức là nhị, tướng thọ, tướng hành, thức không là bất nhị.

Này Thiện Hiện! Tướng nhãn xứ là nhị, tướng nhãn xứ không là bất nhị; tướng nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ là nhị, tướng nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ không là bất nhị.

Này Thiện Hiện! Tướng sắc xứ là nhị, tướng sắc xứ không là bất nhị; tướng thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ là nhị, tướng thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ không là bất nhị.

Này Thiện Hiện! Tướng nhãn giới là nhị, tướng nhãn giới không là bất nhị; tướng nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý giới là nhị, tướng nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý giới không là bất nhị.

Này Thiện Hiện! Tướng sắc giới là nhị, tướng sắc giới không là bất nhị; tướng thanh, hương, vị, xúc, pháp giới là nhị, tướng thanh, hương, vị, xúc, pháp giới không là bất nhị.

Này Thiện Hiện! Tướng nhãn thức giới là nhị, tướng nhãn thức giới không là bất nhị; tướng nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý thức giới là nhị, tướng nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý thức giới không là bất nhị.

Này Thiện Hiện! Tướng nhãn xúc là nhị, tướng nhãn xúc không là bất nhị; tướng nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc là nhị, tướng nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc không là bất nhị.

Này Thiện Hiện! Tướng các thọ do nhãn xúc làm duyên sanh ra là nhị, tướng các thọ do nhãn xúc làm duyên sanh ra không là bất nhị; tướng các thọ do nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc làm duyên sanh ra là nhị, tướng các thọ do nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc làm duyên sanh ra không là bất nhị.

Này Thiện Hiện! Tướng địa giới là nhị, tướng địa giới không là bất nhị; tướng thủy, hỏa, phong, không, thức giới là nhị, tướng thủy, hỏa, phong, không, thức giới không là bất nhị.

Này Thiện Hiện! Tướng Nhân duyên là nhị, tướng Nhân duyên không là bất nhị; tướng Đẳng vô gián duyên, Sở duyên duyên, Tăng thượng duyên là nhị, tướng Đẳng vô gián duyên, Sở duyên duyên, Tăng thượng duyên không là bất nhị.

Này Thiện Hiện! Tướng vô minh là nhị, tướng vô minh không là bất nhị; tướng hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử, sầu, than, khổ, ưu, não là nhị, tướng hành cho đến lão tử, sầu, than, khổ, ưu, não không là bất nhị.

Này Thiện Hiện! Tướng bố thí Ba-la-mật-đa là nhị, tướng bố thí Ba-la-mật-đa không là bất nhị; tướng tịnh giới, an nhẫn, tinh tấn, tịnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa là nhị, tướng tịnh giới cho đến Bát-nhã Ba-la-mật-đa không là bất nhị.

Này Thiện Hiện! Tướng pháp không nội là nhị, tướng pháp không nội không là bất nhị; tướng pháp không ngoại, pháp không nội ngoại, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đôi khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh là nhị, tướng pháp không ngoại cho đến pháp không không tánh tự tánh không là bất nhị.

Này Thiện Hiện! Tướng bốn niệm trụ là nhị, tướng bốn niệm trụ không là bất nhị; tướng bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm

lực, bảy chi đấng giác, tám chi thánh đạo là nhị, tướng bốn chánh đoạn cho đến tám chi thánh đạo không là bất nhị.

Này Thiện Hiện! Tướng Thánh đế khổ là nhị, tướng Thánh đế khổ không là bất nhị; tướng Thánh đế tập, diệt, đạo là nhị, tướng Thánh đế tập, diệt, đạo không là bất nhị.

Này Thiện Hiện! Tướng bốn tịnh lực là nhị, tướng bốn tịnh lực không là bất nhị; tướng bốn vô lượng, bốn định vô sắc là nhị, tướng bốn vô lượng, bốn định vô sắc không là bất nhị.

Này Thiện Hiện! Tướng tám giải thoát là nhị, tướng tám giải thoát không là bất nhị; tướng tám thắng xứ, chín định thứ đệ, mười biến xứ là nhị, tướng tám thắng xứ, chín định thứ đệ, mười biến xứ không là bất nhị.

Này Thiện Hiện! Tướng tất cả pháp môn Tam-ma-địa là nhị, tướng tất cả pháp môn Tam-ma-địa không là bất nhị; tướng tất cả pháp môn Đà-la-ni là nhị, tướng tất cả pháp môn Đà-la-ni không là bất nhị.

Này Thiện Hiện! Tướng pháp môn giải thoát không là nhị, tướng pháp môn giải thoát không không là bất nhị; tướng pháp môn giải thoát vô tướng, vô nguyện là nhị, tướng pháp môn giải thoát vô tướng, vô nguyện không là bất nhị.

Này Thiện Hiện! Tướng bậc Cực hỷ là nhị, tướng bậc Cực hỷ không là bất nhị; tướng bậc Ly cấu, bậc Phát quang, bậc Diệm tuệ, bậc Cực nan thắng, bậc Hiện tiền, bậc Viễn hành, bậc Bất động, bậc Thiện tuệ, bậc Pháp vân là nhị, tướng bậc Ly cấu cho đến bậc Pháp vân không là bất nhị.

Này Thiện Hiện! Tướng năm loại mắt là nhị, tướng năm loại mắt không là bất nhị; tướng sáu phép thần thông là nhị, tướng sáu phép thần thông không là bất nhị.

Này Thiện Hiện! Tướng mười lực Phật là nhị, tướng mười lực Phật không là bất nhị; tướng bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, mười tám pháp Phật bất cộng là nhị, tướng bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, mười tám pháp Phật bất cộng không là bất nhị.

Này Thiện Hiện! Tướng đại từ là nhị, tướng đại từ không là bất nhị; tướng đại bi, đại hỷ, đại xả là nhị, tướng đại bi, đại hỷ, đại xả không là bất nhị.

Này Thiện Hiện! Tướng pháp không quên mất là nhị, tướng pháp không quên mất không là bất nhị; tướng tánh luôn luôn xả là nhị, tướng tánh luôn luôn xả không là bất nhị.

Này Thiện Hiện! Tướng trí nhất thiết là nhị, tướng trí nhất thiết không là bất nhị; tướng trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng là nhị, tướng trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng không là bất nhị.

Này Thiện Hiện! Tướng Dự lưu là nhị, tướng Dự lưu không là bất nhị; tướng Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác là nhị, tướng Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác không là bất nhị.

Này Thiện Hiện! Tướng quả Dự lưu là nhị, tướng quả Dự lưu không là bất nhị; tướng quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, quả vị Độc giác là nhị, tướng quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, quả vị Độc giác không là bất nhị.

Này Thiện Hiện! Tướng Đại Bồ-tát là nhị, tướng Đại Bồ-tát không là bất nhị; tướng Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác là nhị, tướng Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác không là bất nhị.

Này Thiện Hiện! Tướng hạnh Đại Bồ-tát là nhị, tướng hạnh Đại Bồ-tát không là bất nhị; tướng quả vị giác ngộ cao tột là nhị, tướng quả vị giác ngộ cao tột không là bất nhị.

Này Thiện Hiện! Tướng cảnh giới hữu vi là nhị, tướng cảnh giới hữu vi không là bất nhị; tướng cảnh giới vô vi là nhị, tướng cảnh giới vô vi không là bất nhị.

Này Thiện Hiện! Cho đến tất cả tướng đều là nhị; cho đến tất cả nhị là hữu; cho đến tất cả hữu đều là sanh, tử; hễ có sanh, tử thì chẳng có thể giải thoát sanh, lão, bệnh, tử, sầu, than, khổ, ưu, não.

Này Thiện Hiện! Các tướng không đều là vô nhị, các cái vô nhị đều là phi hữu, các cái phi hữu đều vô sanh tử, cái vô sanh tử thì có thể giải thoát sanh, lão, bệnh, tử, sầu, than, khổ, ưu, não.

Quyển Thứ 371

HẾT